وطن امروز

روزنامه سیاسی، فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی

صاحب‌امتیاز: مهرداد بذرپاش

مدیرمسوول: محمد آخوندی سردبیر: رضا شکیبایی

نشانی: خیابان انقلاب اسلامی، بین حافظ و خیابان ولیعصر(عج) کوچه سعید، پلاک ۹

روابط عمومی: ۶۶۴۱۳۷۹۲ تحریریه: ۶۶۴۱۳۷۸۳

نمابر: ۶۶۴۱۴۱۳۷ پیام‌گیر: ۶۶۴۱۳۹۴۲

سازمان آگهی‌ها: ۶۱۰۸۶۱۶۳

پست الکترونیک: info@vatanemrooz.ir

چاپ: شرکت رواق روشن مهر

افق

اذان ظهر: ۱۳:۰۰ غروب آفتاب: ۲۰:۰۵

اذان مغرب: ۲۰:۲۵ نیمه‌شب شرعی: ۰۰:۱۱

اذان صبح فردا: ۴:۱۵ طلوع آفتاب: ۵:۵۶

کلام نور

خیر برسان و سخن نیک بگو
و سست‌رأی و فرمانبرِ هر کس مباش.
امام کاظم(ع)

راهنما

برنامه‌های امروز سیما

شبکه	برنامه	بخش
۱	مجموعه داستانی پوآرو	۰۲:۱۰
۱	صبح‌بخیرایران	۰۶:۱۰
۱	حضوربرتر	۱۶:۵۵
۱	مستند	۱۹:۳۵
۱	راه‌آهن	۲۳:۱۵
۲	دریای پارس	۰۸:۰۰
۲	ساده مثل نامه	۱۴:۵۵
۲	راه شیری	۲۱:۳۰
۳	مستندافیانوس آرام	۱۰:۲۵
۳	گزینه جوان	۱۵:۴۵
۳	تله فیلم چند متر آن طرف تر	۱۶:۱۵
۳	سریال خارجی سرزمین آهن	۲۲:۴۵
۳	مسابقه کلید	۲۲:۳۰
۳	جاسوسی از زندگی پنگوئن‌ها	۲۳:۲۰
۴	تکرارمستندخارجی نیروی طوفان	۱۰:۰۵
۴	داستان مگنوم	۲۱:۲۰
۴	فیلم‌سینمایی(مسیرایرلندی)	۲۳:۱۵
پویا	راسوی کونگ‌فوکار- قسمت ۲۵	۱۲:۳۱
پویا	ببین و ببین قسمت ۸۴	۲:۵۸

ویگاه

نظریه یونسی درباره «شیر و خورشید» چقدر مبنای علمی و تاریخی دارد؟!

ادامه از صفحه اول

به او این‌طور راهنمایی کردند که صورت شیر را که بر بالای آن نقش خورشید باشد بر دراهم بسازد تا مقصود حاصل شده باشد ولی هر کس آن صورت را ببیند گمان کند که این نقش طالع ولادت شاه بوده است. او نیز، چنان کرد. اگر داستان سابق‌الذکر با تمام جزئیاتش حقیقی باشد، شکل خورشید معرف صورت یک دختر گرجی و این ترکیب نقش بیرق از بقایای آل‌سلجوق می‌شود...».

مینوی می‌نویسد بر درفش کاویانی نقش هیچ حیوانی، از جمله شیر منقوش نبود. مینوی نقش شیر روی پرچم را نیز بازمانده از سنت پرستش حیوانات در میان قبایل دیگر می‌داند.

برای تکمیل و تصحیح نظر مرحوم مینوی باید اضافه کنم که خاستگاه نقوش شیر و خورشید به نجوم باستان می‌رسد که به ۷ کوکب سیار و ۱۲ صور فلکی باور داشتند. هر کوکب در یک یا ۲ صورت فلکی جای می‌گرفت و خانه خورشید در صور فلکی اسد بود. هر یک از این کواکب آسمانی مقولاتی کلان بودند که ذیل آن مقولات کوچک‌تر جای می‌گرفتند.

خورشید نماد کمال و سروری بود و شیر «حیوان خورشیدی» یا «پادشاه حیوانات» شناخته می‌شد همان‌گونه که طلا «خورشید فلزات» بود. در تمدن‌های کهن خاورمیانه، نقش شیر و خورشید با الهه انانه (سومر) یا ایشتر (بابل) یا آناهیتا (ایران) دیده می‌شود مانند مهر هخامنشی که الهه آناهیتا را سوار بر شیر نشان می‌دهد و خورشید بر فراز اوست. بلاد و اقوام و اشخاص نیز ذیل این صور فلکی تقسیم‌بندی می‌شدند. یهودیان سبط خود (یهودا) را و مسیحیان، عیسی(ع) را «شیر» می‌خواندند و شیعیان همین تعبیر را برای علی(ع) به کار بردند. در کتب نجوم ایرانی، طالع ایرانشهر «اسد» (شیر) بود. ترکان و مغولان به نجوم بسیار علاقه‌مند بودند و در ایران رصدخانه‌ها به‌پا کردند و استفاده از نقوش شیر و خورشید را در پرچم‌های خود گسترش دادند.(۲)

پی‌نوشت:

۱- مجتبی مینوی، «منشأ نقش شیروخورشید علامت رسمی ایران»، تاریخ و فرهنگ، تهران: خوارزمی، چاپ اول، ۱۳۵۲، صص ۳۵۲-۳۷۹.

۲- مرحوم مینوی فقط به پیشینه استفاده از نقوش شیر و خورشید در پرچم ایران اشاره کرده بودند، ولی من به سابقه پیدایش نقوش شیر و خورشید در نجوم باستان و کاربرد آن در نمادهای مربوط به اساطیر انانه و ایشتر و آناهیتا (الهه‌های باروری در تمدن‌های سومر و بابل و ایران باستان) پرداختم تا خاستگاه آن را بیان کنم و روشن کنم که این نقوش فقط «ایرانی» نیست و در همه جا کاربردهای گوناگون داشته است. به همین اکتفا کردم و وارد خود مسأله، یعنی همان «دام شیر و خورشید»، نشدم.

ته دیگ

۳۰۰۰۸۸

قوانین راهنمایی و رانندگی در ایران:
اول نیسان می‌ره، بعد من، بعد هر کی تونست.

■ قاب روز

عکس: سیدمحسن سجادی، ایرنا

حسین پرتوی خالق عکس تاریخی ۱۹ بهمن ۱۳۵۷ درگذشت

■ بهارستان

رئیس کمیته هسته‌ای کمیسیون انرژی مجلس در گفت و گو با «وطن امروز» مطرح کرد

توافق «ژنو» عامل توقف «وین»

ادامه از صفحه اول

بنابراین هیچ‌گونه محدودیتی برای غنی‌سازی زیر ۵ درصد نباید وجود داشته باشد اما وقتی غنی‌سازی ۲۰ درصد و بالای آن می‌شود اینجاست که غربی‌ها بشدت روی آن حساس هستند. لذا وقتی ما توقف غنی‌سازی ۲۰ درصد را پذیرفتیم این مساله آنقدر برای آنها مهم بود که بهای آن باید شکست همه تحریم‌ها می‌بود.

■ این موضوع در توافق ژنو در نظر گرفته نشد.

بله! همینطور است. فقط تحریم‌های هسته‌ای مطرح شد و بازهم تاکید می‌کنم توقف تولید اورانیوم ۲۰ درصد آنقدر برای طرف غربی مهم بود که باید در قبال آن همه تحریم‌ها برداشته می‌شد.

■ به عبارت دیگر معتقد هستید توافق ژنو به صورت نامتوازن بسته شد؟

بله! همین را می‌خواهم عرض کنم و اینها مسائلی است که در گام نخست به آنها توجه نشده است.

■ درباره گام میانی چطور؟ در این گام ایران متعهد شده است به قطعنامه‌های شورای امنیت بپردازد طوری که برای طرف مقابل رضایت‌بخش باشد و بر اساس همین بند غربی‌ها موضوع موشک‌ها را مطرح می‌کنند.

ما در گام میانی عملا خودمان را هم در مقابل ۱+۵ قرار دادیم، هم اتحادیه اروپایی و هم با توجه به بازرسی و اختیارات آژانس به عنوان ابزار نظارتی خود را در مقابل شورای امنیت قرار دادیم. البته ما از تیم مذاکره‌کننده حمایت می‌کنیم و خواسته‌های خود را باید از طریق این تیم به طرف مقابل عرضه کنیم و تیم مذاکره‌کننده نیز باید حرف ملت را مطرح کند.

■ پس به اعتقاد شما توافق ژنو ضعیف بسته شد و الان همان ضعف یکی از عواملی است که باعث شد مذاکرات در وین متوقف شود.

بله! یکی از عواملی که باعث شد این اختلافات به وجود بیاید ضعیف بسته شدن توافق ژنو است.

■ توصیه شما به دولت و تیم دیپلماسی چیست؟

آنچه مسلم است مردم باید کاملا نسبت به مسائل هسته‌ای توجیه شوند و مسائل مورد نقد و بررسی قرار گیرد، چرا که در نقد و بررسی نقاط ضعف و قوت بهتر مشخص می‌شود. نقد منصفانه باعث پیشرفت کارها خواهد شد. نقدها باید منصفانه باشد و البته بنده معتقدم دولت باید نسبت به نقدهایی که صورت گرفت خویشتنداری بیشتری از خود نشان داده و تیم مذاکره‌کننده نیز پاسخ این نقدها را می‌داد.

■ ببینید! شما مطرح کردید در توافق ژنو بر بعضی خطوط قرمز تاکید نشد اکنون اگر تیم مذاکره‌کننده به طرف غربی پیشنهاد کند، به‌مدت ۵ سال با ۸۰۰۰ سانتریفیوژ غنی‌سازی شود، آیا این خلاف NPT، مصوبه مجلس و منافع ملی نیست؟

غنی‌سازی حق مسلم ملت ما است و ما به هیچ عنوان از مساله غنی‌سازی کوتاه نخواهیم آمد و چرخش سانتریفیوژها باید در حدی باشد که نیاز کشور ما را در حال و آینده تامین کند.

■ بنابراین اعتقاد دارید اگر هر پیشنهادی از سوی تیم ایرانی خلاف ماده۴ NPT مطرح شود برخلاف مصالح است.

هر حقوقی که در معاهدات بین‌المللی به ما و همه کشورهای عضو داده شده است باید در توافق تصریح شده و نباید کمتر از آن پذیرفته شود و مرز شفاف‌سازی، مسائل ملی جمهوری اسلامی ایران است.

■ جهان

اشپیگل گزارش داد

توانایی محدود ناتو در مقابل روسیه

اشپیگل، معتبرترین هفته‌نامه آلمان با استناد به اظهارات محافل کارشناسی و دفاعی در ناتو و دولت آلمان نوشت سازمان پیمان آتلانتیک شمالی توانایی و قابلیت دفاع از کشورهای حوزه بالکان در برابر تهدیدات نظامی احتمالی روسیه را ندارد. به گزارش تسنیم، اشپیگل در گزارشی نوشت: «چه اتفاقی می‌افتد اگر روسیه به کشورهای حوزه بالکان حمله کند؟» به گزارش این هفته‌نامه، ناتو و دولت آلمان درباره این سناریو باهم بحث می‌کنند و این نتیجه به دست آمده است که این ائتلاف نظامی تنها تا حدودی توانایی دفاع از کشورهای این حوزه را دارد. بر اساس اطلاعات «اشپیگل» و به نقل از محافل ناتو و دولت آلمان، سازمان پیمان آتلانتیک شمالی در حال حاضر قادر نیست کشورهای حوزه بالکان را با ابزار نظامی متعارف همانگونه که بند ۵ پیمان ناتو پیش‌بینی کرده است، مورد حمایت قرار دهد. این درحالی است که تنش روزافزون میان روسیه با اتحادیه‌اروپا و ایالات‌متحده بر سر بحران اوکراین، منطقه شرق اروپا بویژه کشورهای همجوار روسیه و بالکان را که مسکو نفوذی سنتی در برخی کشورهای آن از جمله صربستان و کرواسی دارد و همین طور بلغارستان و رومانی که پس از الحاق کریمه در حریم آبی روسیه در دریای سیاه قرار گرفته‌اند، تهدید می‌کند.

بر اساس یک طرح پیش‌نویس کمیسیون دفاعی ناتو، شایستگی و توان روسیه در به راه‌انداختن اقدامات نظامی بدون دادن هشدار، یک تهدید گسترده را برای امنیت و پایداری منطقه اروپا و اقیانوس اطلس به نمایش می‌گذارد. مقامات ناتو عمیقا نگران هستند روسیه این توانایی را داشته باشد در کوتاه‌مدت و در هر مکانی یک تهدید نظامی در ابعاد منطقه‌ای و محلی ایجاد کند. در مقابل شرکای اروپایی ناتو از پایان جنگ سرد، قابلیت مبارزه در درگیری‌ها و جنگ‌های متعارف را از دست داده‌اند.

حتی در سال گذشته آلمان و فرانسه، ۲ عضو کلیدی ناتو بر آن شدند تا برای جبران ضعف فزاینده ناتو در عملیات جنگی یک نیروی مشترک واکنش سریع را تشکیل دهند که تاکنون این طرح به نتیجه نرسیده است. «المار بروک» از سیاستمداران بلندپایه در عرصه سیاست خارجی اتحادیه اروپا و از اعضای حزب دموکرات مسیحی در این راستا اظهار داشته است زمانی که کشورهای حوزه بالکان به ناتو وارد شدند هیچ تهدید نظامی از طرف روسیه وجود نداشت. ناتو نیز به قرارداد بسته شده با روسیه پایبند مانده و هیچ نیرویی را در این مناطق مستقر نکرد. البته از آنجایی که حالا به نظر می‌رسد سیاست پوتین تغییر کرده است باید ناتو نیز پاسخی برای این وضعیت بیابد. وزیر خارجه لهستان نیز خواستار حمایت نظامی بیشتر و گسترده‌تر از طرف ناتو شد و تصریح کرد ناتو باید در لهستان کاری را انجام دهد که در همه کشورهای دیگر عضو خود انجام داده است. پایگاه‌های نظامی در انگلیس، اسپانیا، آلمان، ایتالیا و ترکیه وجود دارد البته اینها کشورهای امنی هستند. اما در مناطقی که استقرار پایگاه‌ها ضرورت دارد این پایگاه‌های نظامی وجود ندارد.

■ سلام وطن

پیامک: ۳۰۰۰۸۸ / تلفن: ۶۶۴۱۳۹۴۲

■ شاه با آن همه خدمتی که به غرب و بویژه آمریکا کرد، دیدیم اولین جایی که مرز خود را به روی او بست و تمام خوش‌خدمتی‌های غلام حلقه به گوشش را نادیده گرفت، همان آمریکا بود. خوب است کسانی که در دولت حضور دارند و متاسفانه به غرب اعتقاد و اعتماد دارند و حسن‌ظن‌شان به آنها بیشتر از مردم خودشان است، بیدار شوند و اگر خودشان را می‌خواهند همچنان به خواب بزنند، خدا بیدارشان کند.

یحیی‌پور

■ با تشکر از روشنگری‌های شما و سایر دلسوزان نظام اسلامی درباره توافق ژنو، ما ملت مشاهده کردیم و مذاکره‌کنندگان، هم مشاهده کردند و هم لمس کردند که پیش‌بینی‌ها درباره رفتار غربی‌ها با آن سوتیِ دادن امتیازات بسیار به غرب در توافق ژنو درست از آب درآمد و کشورهای مستکبر دنیا، زیاده‌خواهانه چیزهای بیشتری می‌خواهند. خب! البته امیدواریم مذاکره‌کنندگان محترم با پذیرش اشتباه خود و اعتراف به آن، در ادامه دیگر به کسانی که به خودشان هم رحم نمی‌کنند اعتماد و اطمینان بیهوده نداشته باشند.

سیاری

■ خیابان‌های تهران، دودگرفته و هوا نسبتاً آلوده است اما هر روز گفته می‌شود هوای تهران در حالت سالم قرار دارد!! آیا این اعلام سلامتی هوا سیاسی است یا واقعاً هوا سالم است؟!

جامی

■ یادداشت روز

آیا وین ۴ یک نقطه‌عطف بود؟

ادامه از صفحه اول

... مگر اینکه این دشمن عمیقا درک کند محاسبات راهبردی ایران تابعی از شدت فشارها نیست و ایران سناریوهایی حاضر و آماده برای شرایط تشدید تحریم‌ها و عدم‌توافق‌دارد. هرگونه گره‌خوردگی بیش از حد مسائل اقتصادی به تحریم‌ها و تحریم‌ها به مذاکرات، تنها نتیجه‌ای که به بار می‌آورد این است که طرف مقابل را سرسخت تر، مطالبات آن را بیشتر و مابه‌ازاهای پیشنهادی‌اش را کمتر می‌کند. در واقع و به طور خلاصه، آقای رئیس‌جمهور باید بداند وضعیت فعلی مذاکرات محصول برآوردی است که آمریکا از محاسبات راهبردی دولت ایران دارد. به محض اینکه این برآورد تغییر کند- که قبل از انتخابات در حال تغییر بود- شیوه مذاکره آمریکا هم متحول خواهد شد. کافی است روحانی ثابت کند لغو یا عدم‌لغو تحریم‌ها برایش مهم نیست و عملا نشان بدهد توان اداره کشور حتی در صورت تشدید تحریم‌ها را هم دارد؛ آن وقت خواهد دید گشایش‌های فوری در مذاکرات رخ خواهد داد.

اما علت‌های تکنیکی هم کم‌اهمیت نیست. نخستین علت تکنیکی عدم‌پیشرفت در مذاکرات وین ۴ این است که هر دوطرف فعلا موضع حداکثری خود را بیان کرده‌اند. این منطق مذاکراتی از این دست است که مذاکره با بیان مواضع حداکثری شروع می‌شود ولی هر دو طرف می‌داند جا برای چانه‌زدن وجود دارد و تازه پس از آن است که چانه‌زنی میلیمتری درباره جزء به جزء موارد آغاز می‌شود. بنابراین کاملا طبیعی است دور اول کمی تلخ و تند باشد ولی می‌توان انتظار داشت لااقل درباره آن دسته از مسائلی که دو طرف درباره نحوه حل آن اجمالا تفاهم دارند، نگارش متن توافق‌نهایی بزودی شروع شود اما دسته‌ای از مسائل وجود دارد که ظاهرا درباره آنها راه‌حلی که هم تهران آن را بپذیرد و هم واشنگتن هنوز به دست نیامده است. منطقی این است که تصور کنیم درباره این دسته از مسائل چانه‌زنی تا دقیقه آخر مذاکرات وین ۶ ادامه خواهد داشت و اگر بنا باشد تفاهمی انجام شود این تفاهم در لحظه آخر اتفاق خواهد افتاد.

علت تکنیکی دوم این است که این مذاکرات اساسا بر پایه توافق‌ژنو انجام می‌شود که آشکارا یک توافق‌بد بوده است. توافق‌ژنو ایران را به مثابه یک استثنا در نظر می‌گیرد، حق غنی‌سازی برای ایران قائل نیست مگر آن مقدار که غربی‌ها بپذیرند و می‌گوید درباره هیچ‌چیز توافق‌نخواهد شد مگر اینکه درباره همه‌چیز توافق‌شده باشد. به عقیده من، تیم ایرانی باید صادقانه این موضوع را بپذیرد که اگر امروز مذاکرات درباره توافق‌جامع به مشکل برخورد کرده از جمله به این علت است که توافق‌ژنو پایه‌ای نیست که بتوان یک توافق‌خوب را بر آن استوار کرد. دوستان مذاکره‌کننده که امروز می‌گویند آمریکا متوهم و زیاده‌خواه است باید به یاد داشته باشند این همان آمریکایی است که توافق‌ژنو از دل مذاکرات محرمانه با آن بیرون آمد. من پیش از این گفته‌ام و تصور می‌کنم تیم مذاکره‌کننده دیر یا زود چاره‌ای جز پذیرش این امر نخواهد داشت که تنها راه و بهترین راه رسیدن به یک توافق‌خوب با ۱+۵ خلاص شدن از شر الزامات و محدودیت‌هایی است که توافق‌ژنو مقرر کرده است. اگر بناست با ایران به عنوان یک استثنا برخورد نشود، حقوق ایران به رسمیت شناخته شود و تکالیفش هم زیاده‌خواهانه و متوهمانه معین نشود، باید توافق‌نهایی را بر شالوده‌ای جدید جز توافق‌ژنو استوار کرد.

اکنون می‌توان درباره سومین علت تکنیکی عدم‌پیشرفت در مذاکرات بحث کرد. اگرچه منابع غربی در این دو روز سعی کرده‌اند بگویند اختلاف اصلی میان دو طرف درباره مساله «ظرفیت غنی‌سازی» است که ایران می‌تواند در طول گام‌نهایی حفظ کند ولی شواهد نشان می‌دهد موضوع عمیق‌تر از این است.

رسانه‌ها گزارش داده‌اند تیم ایرانی در مذاکرات وین ۴ براساس ۵ خط‌قرمز زیر مذاکره کرده است:

یکم- تحقیق و توسعه قابل مذاکره نیست.

دوم- همه تحریم‌ها باید در توافق‌نهایی به یکباره (و نه تدریجی) لغو شود.

سوم- درباره ظرفیت غنی‌سازی که ایران می‌تواند در گام نهایی حفظ کند، تنها نیاز ایران ملاک است نه چیز دیگر.

چهارم- ماهیت آب‌سنگین رآکتور اراک باید حفظ شود.

پنجم- در این مذاکرات مطلقا به مباحث دفاعی ایران ورود نخواهد شد.

درباره منطق این خطوط‌قرمز بزودی و در یادداشتی جداگانه بحث خواهیم کرد ولی اگر این گزارش‌ها درست باشد- که ظاهرا هست- می‌توان گفت تیم ایرانی اصول راهنمای یک توافق‌خوب را یافته است. به شرط اینکه الگوی مذاکراتی تیم ایرانی به نسبت توافق‌ژنو تغییر کند و به‌گونه‌ای باشد که غرب دریابد این اصول واقعی است نه تاکتیک چانه‌زنی و همچنین به شرط اینکه دولت و تیم مذاکره‌کننده از عواقب یک یا چند بار شکست مذاکرات هراسان نباشند، یک توافق‌خوب با آمریکایی که اساسا چاره‌ای جز توافق‌کردن ندارد، دور از دسترس نیست.

آب‌وهوا

اراک	۱۱ / ۲۲	زنجان	۱۲ / ۲۴
اردبیل	۱۲ / ۲۶	ساری	۲۲ / ۲۹
ارومیه	۱۶ / ۲۷	سمنان	۲۰ / ۲۹
اصفهان	۱۵ / ۲۷	سنندج	۹ / ۲۷
اهواز	۲۴ / ۳۸	شهرکرد	۴ / ۲۲
ایلام	۱۳ / ۲۹	شیراز	۱۶ / ۲۵
بجنورد	۱۵ / ۲۸	قزوین	۱۵ / ۲۶
بندرعباس	۲۷ / ۳۳	قم	۱۷ / ۳۰
بوشهر	۲۸ / ۳۴	کرج	۱۴ / ۲۸
بومسی	۲۵ / ۳۲	کرمان	۱۱ / ۲۸
بیرجند	۱۸ / ۳۲	کرمانشاه	۹ / ۳۰
تبریز	۱۷ / ۲۸	گرگان	۱۹ / ۳۴
تهران	۱۷ / ۲۹	مشهد	۱۸ / ۳۲
خرم‌آباد	۱۰ / ۳۰	همدان	۹ / ۲۰
رشت	۲۱ / ۳۴	یاسوج	۱۰ / ۲۱
زاهدان	۱۴ / ۳۱	یزد	۱۳ / ۲۴

تقویم امروز

■ **دستگیری گسترده اعضای خانواده «آیت‌الله حکیم» توسط رژیم بعث عراق (۱۳۶۲ ش)**

در راستای سرکوب هرگونه مقاومت علیه نظام دیکتاتوری بغداد، رژیم بعث عراق ۹۰ تن از اعضای خاندان آیت‌الله سیدمحسن حکیم را دستگیر و چند روز بعد ۶ تن از آنها را اعدام کرد. مدتی پس از آن نیز ۱۰ تن دیگر از اعضای این خانواده، اعدام شدند. آیت‌الله‌العظمی حکیم از مراجع بزرگ تقلید در عراق بود که در سال ۱۳۴۸ ش وفات یافت. فرزندان و بسیاری دیگر از اعضای خانواده وی اهل علم و دانش هستند. به همین دلیل، رژیم عراق که از نفوذ خاندان حکیم در میان مردم این کشور بیمناک بود، در راه مبارزه با دین، روحانیت و حوزه‌های علمی دینی، تعداد زیادی از اعضای این خانواده را از بین برد یا زندانی کرد.

■ **درگذشت «شاه اسماعیل صفوی» و جلوس «شاه طهماسب» (۹۳۰ ق)**

شاه اسماعیل صفوی در رجب سال ۹۳۰ ق هنگامی که عازم قفقاز بود بیمار شد و در نوزدهم این ماه در نزدیکی سراب جان سپرد. در آن زمان او ۳۸ ساله بود و ۲۴ سال از پادشاهی وی می‌گذشت. جسد اسماعیل اول را به اردبیل آورده و در آرامگاه شیخ صفی‌الدین اردبیلی به خاک سپردند. او محبوب مردم ایران بود. شاه اسماعیل به محض آنکه بر تخت سلطنت نشست، مذهب تشیع را در کشور، کیشِ رسمی قرار داد و دولتی نیرومند به وجود آورد. پس از مرگ شاه اسماعیل، پسرش طهماسب اول که یازده سال داشت بر اریکه قدرت تکیه زد.

■ **تولد «مالکوم ایکس» رهبر نهضت سیاهان آمریکا (۱۹۲۵م)**

مالک شباز معروف به مالکوم ایکس، رهبر نهضت سیاهان آمریکا در ۱۹ مه ۱۹۲۵م در خانواده‌ای فقیر در آمریکا به دنیا آمد. هنگامی که مالکوم ۴ ساله بود، خانه و کاشانه والدینش توسط فرقه نژادپرست کوکلوکس کلان به آتش کشیده شد و دو سال بعد پدرش را نیز از دست داد. وی پس از آن در یک مدرسه شبانه‌روزی به تحصیل پرداخت ولی در ۱۵ سالگی به دلیل فقر، مدرسه را نیمه‌تمام رها کرد. مالکوم پس از آن به کار در یک هتل روی آورد و تحت تاثیر محیط به اعتیاد و دزدی کشیده شد تا اینکه در ۲۱سالگی به جرم سرقت به ۵ سال زندان محکوم گردید. وی در زندان با بسیاری از زندانیان که غالباً سیاهپوست و از خانواده‌های مسلمان بودند آشنا شد و با عالیجاه محمد، رهبر جنبش مخفی سیاهان آمریکا نیز ارتباط برقرار کرد. این ارتباط، پس از زندان نیز ادامه یافت. سال‌های عضویت و همکاری مالکوم ایکس با این جنبش اسلامی همچون سال‌های زندان تاثیر بسزایی در تغییر شخصیت وی نهاد و او را به کلی متحول نمود. مالکوم ایکس از آن پس فراگیری علوم دینی و مطالعه کتاب‌های اسلامی را آغاز کرد و با کمک‌های مردم توانست دو مسجد در دیترویت و فیلادلفیای آمریکا برای مسلمانان بنا نماید. او در مارس ۱۹۶۴م با هدف تشکیل سازمان وحدت سیاهان آفریقایی و آمریکایی، از جنبش عالیجاه محمد جدا شد. مالکوم با تشکیل این سازمان و انجام سخنرانی‌های متعدد در مساجد و اماکن عمومی سیاهان توانست تشکیلات نسبتاً منسجمی از سیاهپوستان مقیم آمریکا به وجود آورد. مالکوم ایکس در برابر حرکت مسالمت‌آمیز مارتین لوترکینگ، کشیش سیاهپوست آمریکایی برای کسب حقوقِ برابر اجتماعی برای سیاهان، اعتقاد به مبارزه گسترده سیاسی و لزوماً قهرآمیز داشت تا به وسیله آن بتوان نظام سرمایه‌داری آمریکایی را که در تاریخ آن فقط قتل و غارت سرخپوستان و سیاهان و مردمان آمریکای لاتین، آسیا و آفریقا وجود داشت، مجبور به پذیرش حقوق سیاهان نمود. مالکوم درسال ۱۹۶۴م به قاره آفریقا و آسیا سفر کرد و با جهان اسلام از نزدیک آشنا شد، اما سه ماه پس از بازگشت به آمریکا در ۲۱ فوریه ۱۹۶۵م در شهر نیویورک مورد سوءقصد قرار گرفت و در ۴۰ سالگی به شهادت رسید. ماجرای شهادت او مانند تمام ترورهای سیاسی آمریکا، همچنان در پرده‌ای از ابهام فرو رفت اما شواهد بسیاری حکایت از دخالت سازمان امنیت داخلی آمریکا یعنی اف‌بی‌آی و سازمان ضدجاسوسی آن کشور موسوم به سی‌آی‌ای در این امر دارد.